

38 ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ ВАСИЛ АПРИЛОВ ”

София 1504 район-“Средец”,ул.”Шипка”№ 40,тел.02/944 20 80, 02/846 53 58;e-mail:aprilov_38ou@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор:

Мариета Димитрова

ПРОГРАМА

за

**ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБОЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В**

38 ОУ „ВАСИЛ АПРИЛОВ“

за периода 2016 /2020 година

**НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА Е ПРИЕТА НА ЗАСЕДАНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ –
ПРОТОКОЛ № 16/01.09.2016г. И УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД НА ДИРЕКТОРА №803/12.09.2016г.**

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на ученици от уязвими групи отразява стремежа на училището да следва единни образователни стандарти, да култивира разбиране и толерантност към различията и да приобщава различните ученици към образователната система.

2. Настоящата програма има за цел да формулира целите и задачите на работата с ученици от уязвими групи в 38 ОУ “В.Априлов“, като им осигурява качествено образование в сигурна и развиваща училищна среда.

3. Предмет на програмата са редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на ученици от уязвими групи съобразно техните лични интереси, потребности и способности.

4. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи в сферата на училищното образование и държавната политика за предоставяне на равни възможности за образование на всички българските граждани:

- Закон за защита от дискриминация;
- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства /2015-2020/;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания /2008-2015/ г.;
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите /2012-2020 г./;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

РАЗДЕЛ 1 АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

1. Два са основните елемента на процеса по осигуряване на равен достъп до качествено образование:

- ✓ Обхващане на всяко дете в училищна възраст в образователната система, независимо от неговите индивидуални различия и социален статус.
- ✓ Изграждането на подкрепяща среда за личностно развитие на всеки ученик съобразно неговите потребности.

2. Уязвими групи ученици, по смисъла на посоченото по-горе, са ученици, които срещат трудности в адаптацията си към училищната среда поради специфични особености в тяхното индивидуално развитие – ученици с установени специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, ученици в риск, застрашени или жертва на насилие, ученици с изявени дарби, сираци и полусираци, ученици от различни етнически групи и др. Към тези ученици е насочено изграждането на подкрепяща среда, съответна на идентифицираните им нужди, с което да им бъде осигурен равен достъп до качествено образование.

3. Всяко училище има различен профил на уязвимите групи ученици, които се обучават в него, което определя и вида подкрепа, която е необходимо да им се осигури.

А/ Анализ на средата

1. В 38 ОУ “В.Априлов“ се обучават 700 ученици от първи до седми клас. Училището има висок обществен авторитет и е желано и от ученици, и от родители, които държат на качественото образование с цел продължаване на обучението в предпочитани средни училища. Поради това няма ученици от начален етап, които отсъстват от училище по неуважителни причини, а максималния брой допуснати неизвинени отсъствия от ученици в прогимназиален етап е до 12 за цялата година и е допуснат от не повече от 3 ученици.

2. Няма ученици със слаби оценки в края на учебната година и такива, които да се явяват на изпит. Всички ученици след седми клас са приети в желаните от тях училища, повечето - в едни от най-престижните.

3. В училището няма ученици /от ромски произход, от крайно бедни семейства и др./, които поради утежнена семейна среда да се затрудняват да посещават учебни занятия.

4. В училището се обучават 10 ученици със специални образователни потребности /към 15.09.2017г./ 10 от тях са включени устойчиво в училищната среда и с подкрепата на екип от училищен психолог, ресурсен учител и съответните учители се справят с образователните изисквания, получават количествени оценки като всички останали ученици и успешно преминават във всеки следващ клас. През учебната 2017/2018г. ще има 1 ученик в индивидуална и 1 ученик в комбинирана форма на обучение.

5. Посочените факти, налагат необходимостта, разработената програма за предоставяне на подкрепа за ученици от уязвими групи да бъде насочена към сферата на общата подкрепа преди всичко като превенция. От допълнителна подкрепа, по смисъла на ЗПУО, се нуждаят учениците със СОП, които получават и ресурсно подпомагане.

Б/ Идентификация на уязвими групи

1. В резултат на направения анализ в 38 ОУ „В.Априлов“ могат да се идентифицират следните уязвими групи:

- ученици, които, поради индивидуалния темп на своето развитие срещат затруднения при включването си в образователния процес
- ученици, които поради нарушения в семейна среда /най-често разведени или разделени родители/ срещат затруднения в адаптацията към училищната среда
- ученици, диагностицирани с медицински състояния /епилепсия, полиневропатия, нарушен слух или зрение и др./
- ученици с изяви дарби и изпреварващо индивидуално развитие

2. Учениците от посочените групи са включени успешно в училищната среда, но е необходимо да бъдат подкрепяни не ситуативно, а целенасочено и трайно за развитие на техните способности и интереси. Особено важно е да се работи за:

- ✓ Ориентирането на учениците към образователни институции, в които да продължат обучението си след 7 клас, отговарящи на техните силни страни и възможности.
- ✓ Учениците с изяви дарби да получават индивидуален подход и план за работа в учебния процес, за да им бъде интересно в училище и да развиват своите дарби.

РАЗДЕЛ 2 ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

1. Настоящата програма трябва да отговори на необходимостта от предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от идентифицирани уязвими групи в 38 ОУ „В.Априлов“.

2. Основната цел на настоящата програма е:

Да се гарантира правото на качествено образование на всеки ученик, в сигурна и развиваща сред, чрез:

- *подкрепа за личностното развитие на всеки ученик в съответствие с неговите потребности и способности;*
- *приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик като член на училищната общност;*

3. За постигане на основната цел е необходимо да бъдат налице няколко условия, формулирани като подцели на програмата:

- осигуряване на подходяща физическа, психологическа и обучителна среда за развиване на способностите и уменията на учениците;
- прилагане на системен и цялостен подход към образователните потребности на всеки ученик;

- осигуряване на равнопоставеност и недопускане на дискриминация спрямо учениците от уязвими групи;
- изграждане на позитивен организационен климат като сбор от условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

РАЗДЕЛ 3 ДЕЙНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Подкрепата на личностното развитие е обща и допълнителна съгл. ЗПУО и ДООС за приобщаващо образование и се осъществява въз основа на установената необходимост от подкрепа за личностното развитие на учениците в 38 ОУ “В.Апирлов“.

А/ Обща подкрепа

1. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

2. Осигуряването на подкрепа за личностното развитие на учениците е приоритет в дейността на училището, включен в стратегията за развитие на училището, и реализиран чрез:

- оценка на индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и планиране на мерки за подкрепа в най-добра полза за ученика;
- превенцията на обучителните трудности чрез ранното оценяване на риска от тях и прилагане на съответните корекционни действия;
- мотивиране на родителите за активно включване в процеса на подкрепа за индивидуалното развитие на тяхното дете;
- насочване на ученика към подходящи извънкласни дейности за развиване на неговите способности и мотивиране към постижения;
- утвърждаване на позитивна дисциплина с прилагане на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика и осъзнаване на причините за проблемното му поведение;
- стимулиране на ученика за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
- формиране на сигурна училищна среда и развитите на училищната общност, включваща:
 - ясно дефинирани правила за поведение и взаимодействие между отделните нейни членове, основани на високо ниво на сътрудничество, взаимно уважение и зачитане на индивидуалните различия;
 - внимание и грижа както към отделните нейни членове, така и към общността като цяло;

3. За организиране на подкрепата на личностното развитие в 38 ОУ „В.Априлов“ директорът определя координатор - училищния психолог?, който изпълнява функциите си съобразно държавния образователен стандарт /ДОС/ за приобщаващо образование.

4. Общата подкрепа в 38 ОУ „В.Априлов“ се осъществява от екип, включващ училищния психолог, учители по предмети, които могат да окажат подкрепа за всеки конкретен случай, и класните ръководители.

5. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик. Тя включва различна по характер екипна работа съобразно потребностите на ученика, осигуряване или насочване към извънкласни занимания по интереси и др.

6. Първостепенна задача на екипа за обща подкрепа е разпознаване на потребността от предоставянето на подкрепа за личностно развитие на ученика, което се реализира чрез наблюдение в процеса на учебно-възпитателната работа и консултации с ученика, неговите родители и другите педагогически специалисти в училище.

7. Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическите специалисти в училището, също е част от общата подкрепа на учениците от първи до седми клас.

8. Училищната библиотека, ръководена от библиотекаря, осъществява различни дейности, свързани с информационното обслужване, четеното и отношението към книгите и съдейства в процеса на предоставяне на обща подкрепа на учениците.

9. Общата подкрепа за личностното развитие може да се предоставя и чрез следните форми на изява и взаимодействие на учениците:

- развитие на дейността на ученическия съвет и включване на ученици от уязвими групи в него;
- прилагане на метода „ученици обучават връстници“.
- прилагане на училищен механизъм за противодействие на тормоза сред учениците, на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция.
- самостоятелно съставяне от учениците на „Харта на етичните правила на учениците от всички класове в 38 ОУ „В.Априлов“.
- прилагане на Етичен кодекс на училищната общност;
- стимулиране на развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство.
- участие в проекти, програми, форуми и в други изяви на общинско, областно, национално и международно равнище.

- участие в програми и инициативи на различни организации, фокусирани върху проблемите на децата и младежите.
- участие в ученически олимпиади и състезания и във всички достъпни форми за изява и себerealизация на учениците

Б/ Допълнителна подкрепа

1. Допълнителна подкрепа за личностното развитие се предоставя на ученици с установени затруднения за включване в образователния процес.

2. В случай, че е налице индикация за необходимост от допълнителна подкрепа, директорът на училището сформира екип за предоставяне на подкрепа.

3. Дейността на екипа за допълнителна подкрепа на личностното развитие се реализира съгласно ДОС за приобщаващо образование, като първостепенна задача на екипа е оценката на индивидуалните потребности на ученика.

4. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с изявени дарби се извършва от учителите, които преподават на ученика в училището, съвместно с училищния психолог, като се оценяват конкретните области на изявени дарби и способности.

5. Оценката на индивидуалните потребности на ученици със специални образователни потребности се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител, а при лица с увреден слух – и от рехабилитатор на слуха и говора съвместно с класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика.

6. Оценката на индивидуалните потребности на ученици в риск се извършва от психолог и/или от социален работник съвместно с класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището, като се оценяват рисковите и защитните фактори в ситуацията на ученика и неговата среда.

7. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с хронични заболявания се извършва от училищния психолог съвместно с учителите, които преподават на ученика в училището, в сътрудничество с личния лекар на ученика, като се оценява здравословното състояние и влиянието му върху обучението.

8. Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните потребности на ученика и се реализира чрез план за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностното развитие.

9. При необходимост се съставя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение в зависимост от всеки конкретен случай.

10. Работата по конкретен случай е срочна и цели подкрепа за автономното функциониране на ученика, развитието на неговите силни страни, както и предотвратяване на отпадането от образователната система, на проблемите в поведението и на социалното изключване.

11. Допълнителната подкрепа за личностното развитие може да включва още:

- осигуряване на достъпна обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, дидактични материали и методики, както и на специалисти, при възникване на необходимост от това;
- превенция на дискриминационните практики чрез работа в часа на класа;
- работа с Училищното настоятелство и Обществения съвет за подкрепа на дейностите по личностното развитие;
- участие на ученическия съвет в осъществяване на дейности, свързани с превенция на рисковото поведение, интеркултурно и гражданско образование;

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на тази програма важно значение има сътрудничеството между всички участници в образователния процес.

Настоящата програма е разработена като част от стратегията за развитие на училището и подлежи на актуализация, съобразно актуалните обстоятелства и потребности на училищната среда.

Програмата за превенция на ранното отпадане от училище е приета на заседание на педагогическия съвет – протокол №16/01.09.2016г., утвърдена със заповед на директора № 803/12.09.2016г.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА за учебната 2017/2018г.

№	Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
1.	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	училищен психолог, кл.ръководители	
2.	Екипна работа на учителите, които преподават в даден клас	постоянен	кл. ръководители, учители по предмети	при необходимост
3.	Определяне на училищен координатор на дейностите по предоставяне на подкрепа на личностното развитие	15.09.2017г	директор	
4.	Сформиране на екипи за допълнителна подкрепа за вече	30.09.2017г	директор	

	установени ученици с потребности / СОП и др./	.		
5.	Оценка на потребностите от допълнителна подкрепа на ученици- СОП и др./	15.10.2017г	координатор	при сформирани екипи за подкрепа
6.	Изготвяне на индивидуални планове за подкрепа за ученици на индивидуална и комбинирана форма на обучение, учениците със СОП и др.	15.09.2017г	председатели на екипи за допълнителна подкрепа	
7.	Актуализация на оценката за необходимост от подкрепа за конкретните ученици в края на първи учебен срок.	15.02.2018г	председатели на екипи за допълнителна подкрепа	
8.	Предоставяне на дейности по интереси в училището чрез програмата „Твоят час“	30.09.2017г		
9.	Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност и мотивация към познание	постоянен	библиотекар	отбелязване седмицата на детската книга
10	Предоставяне на консултиране относно образователния и кариерен избор на учениците	постоянен	училищен психолог, учители по предмети	при заявено желание от ученик или родител
11	Осигуряване на психологична и ресурсна подкрепа	постоянен	училищен психолог, ресурсен учител	
12	Стимулиране участието на ученици с изяви дарби в състезания и олимпиади	постоянен	учители по предмети	
13	Предоставяне на възможности за обучение за педагогическите специалисти по предоставянето на обща и допълнителна подкрепа	съобразно плана за квалификационната дейност	директор, председатели на МО	
14	Награждаване на ученици и публично отбелязване на техните постижения	постоянен	директор, заместник-директори	при съответния повод

Планът е актуализиран само по отношение на сроковете за учебната 2017 / 2018г.